

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De crebrâ per diem mentis in Deum elevatione ex omnibus, quæ per
sensus attinguntur, animæque potentiis se objiciunt

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

§.1. Varia inanimata.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54773)

vobis. Nec Salomon in omni gloria sua vestiebatur, sicut unum ex istis. Luc. 12. Ars non assequitur naturam, & omnia vanitas. In floribus quoque videre est; quid possit stolidi imaginatio ac phantasia hominum. Si rosæ, lilia, rarissimi flores essent, quanti starent? sicut & porcus, & gallinacei pulli, si peregrè à magnis tantum Dominis comparari possent. Centum imò mille nummi dantur pro uno flore hodie vel cras putrefacto per 14. dies florente. Quid pro pauperibus? pro Dei gloria amplificanda? vix divitibus, qui opera virtutum negligunt solis immerli terrenis quisquiliis.

CAPUT QUARTUM.

Inanimata varia sive in itinere sive aliis oculis ac sensibus sese obicientia præter illa [de quibus cap. 2. §. 5. actum tanquam objectis variarum artium ac professionum hominum] & hominem demum se ipsum contemplans; & ex his, quæ in corpore & anima habet, se ad virtutem & conjunctionem cum Deo incitans.

§. 1.

Varia inanimata.

Mare, Flumina, Torrentes.

Mirabiles elationes maris, mirabilis in altis Dominus, Pl. 92. Tu dominaris potestas maris

maris. Motum autem fluctuum ejus tu mitigas.
Pl. 88. *Ponam in mari manum ejus, & in fluminibus dextram ejus.* Pl. 88. Hoc est imperio Israelis regiones ad mare & flumina sitas adjiciam. *Quis conclusit ostia mare? circumdedit illud terminis meis, & dixi: Usque huc venies, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos.* Job. 38. Hoc ultimum ad littus maris stans advertis, dum disparere subito vides decumanos fluctus, quibus videbaris obruendus. Totilæ, Attilæ, & tot furentibus Tyrannis posuit Deus, & etiamnum ponit potentiam suam inflatis Regibus omnique ambitioni & superbiæ terminum suam. *Semper quasi tumentes super me fluctus timui Deum, & pondus ejus ferre non potui.* Job. 31. Ubique præsentis judicis, & æternum punituri, si in statu peccati mortalis ex hac vita me evocet. *Elevaverunt flumina Domine, elevaverunt flumina vocem suam, elevaverunt flumina fluctus suos à vocibus aquarum multarum.* Pl. 92. Per vocem intelligitur sonitus à con- & occurrentibus aquis captus. Per hos fluctus & aquarum fremitus intellige in sensu mystico motus, persecutiones, bella & calamo & gladio adversus Ecclesiam & justos. *Fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradysum.* Gen. 2. Inde heu dolor excidimus. *Flumina exierunt in mare, & mare non redundat.* Ecel. 1. Mirabilis Dei providentia circa meatus subterraneos, per quos maris aquas deducens facit in summis montibus scaturire fontes, qui paulatim fluvii magni

fiunt, ut Danubius, Rhenus. Acquirunt mox hic mox ibi novas aquas, & sic summo p̄re aucti tandem, unde venerunt, redeunt, & in mare se effundunt. Sic homo, cujus vita sicut aqua dilabitur, à Deo ex utero materno veniens, successive debet acquirere virtutes & merita, sicque major fieri, & tandem per mortem ad Deum redire. *Flumen Dei repletum est aquis. Parasti cibum illorum, quoniam ita est præparatio ejus. Pl. 64. Flumen Dei sunt nubes repletæ aquis pluvialibus, quibus parat cibum in terra degentibus. Terra enim hoc modo præparatur ad ferendos fructus in ubertate.*

Torrentem pertransiit anima nostra, forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem, Pl. 123. In quo ob subitam intumescenciam & latentes scopulos aut foveas facile fuisset submersus. Reflecte hic ad pericula corporis & animæ; in quibus te salvavit Deus, & age gratias. Occurrat etiam menti torrens Cedron, per quem Christus in horto Gethsemani captus, & raptatus immaniter fuit. Torrente voluptatis tua potabis eos, quoniam apud te est fons vita, Pl. 35.

Prata, Agri.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit in loco pascuæ, ibi me collocavit. Pl. 22. Ubi in tanta copia spirituales sunt escæ. *A fructu frumenti vini & olei sui multiplicati sunt. Pl. 4. Dei agricultura estis, Dei edificatio estis. 1. Cor. 3. Visitasti terram, & inebriasti eam [frugifero imbri]*

imbre] multiplicasti locupletare eam, benedices
coronam anni benignitatis tue, & campi tui reple-
buntur ubertate. Ps. 64. Sive benedices circulo
totius anni, qui certis temporum partibus ac
revolutionibus in modum coronæ absolvitur,
& tuâ benignitate erit fertilissimus. *Egressus*
fuerat (Isaac) ad meditandum in agro. Gen. 24.
Talis pia deambulatio tibi frequens esto.

Metalla, Gemma, Thesauri.

Quidquid ad cultum, & ad vestes sanctas ne-
cessarium erat, viri cum mulieribus pra-
buerunt, armillas & in aures annulos & dextra-
lia, omne vas aureum, argenti erisque metalla
obtulerunt Domino. Principes verò obtulerunt
lapides onichynos & gemmas, omnes viri & mu-
lieres mente devotâ obtulerunt, voluntaria Do-
mino dedicaverunt. Exod. 35. Christiani, divi-
tes, Nobiles, Principes multi solliciti sunt pro
suppellectile aurea & argentea in mensa, pro
gemmis, omnique pretioso pro ornando cor-
pore, parietibus domuum. Usque adeo amant
bibere ex aureis poculis, & mingere in vasculis
argenteis. Sed quæ illis cura est pro Dei gloria
in templis? vel pro vivis divinitatis templis ima-
gine SS. Trinitatis, hominibus inquam nudis,
egenis, eodem, quo ipsi, pretioso Christi san-
guine redemptis?

*Dominus Deus tuus introducet te in terram bo-
nam. Terram frumenti ac vinearum, terram
olei ac mellis, ubi rerum omnium abundantia*

perfrueris. Cujus lapides ferrum sunt, & de montibus ejus aris metalla fodiuntur. Ut benedicas Domino Deo tuo pro terra optima, cave, ne quando obliviscaris Domini Dei tui. Dent. 8. Hoc omnibus in rerum affluentia constitutis, auro argentoque multo instructis non satis inculcari potest.

Romani olim in regione Hispania in potestatem re legerunt metalla argenti & auri, quae illic sunt, & possederunt omnem locum consilio suo & patientia. 1. Machab. 8. Hispani à duobus saeculis redegerunt in potestatem suam metalla auri & argenti in America. Sed quia paulatim apud eos & alias Europæ nationes defecit consilium & patientia. Et loco ejus successit impatientia praenimia auri aviditate, crudelitas, ambitio indomita inter Principes; hinc ob Europam auro inundatam sive ob aurea hæc tempora ferrea vivimus saecula.

Quia Salomon tantum petiverat sapientiam & scientiam, ut judicare ac regere rite posset populum sibi subiectum; respondit ei Deus: Sapientia & scientia data sunt tibi. Divitias autem & substantiam [quam non petivisti] & gloriam dabo tibi, ita ut nullus in Regibus nec ante te, nec post te fuerit similis tui. Præbuitque Rex argentum & aurum in Jerusalem quasi lapides. 2. Paral. 1. Ecce quomodo Deus remuneret Reges primariam curam incolumitati sibi subiectorum tribuentes. Qualem paternum animum non ostendunt, qui ex sibi subiectis Principibus nobiles, ex nobilibus cives, ex civibus rusti-

rufficos, ex rufficis faciunt mancipia, & novas
semper terras ac subditos quærunt; quos eo-
dem fato involvant, & hoc ope eorum impe-
trant, qui auro corrupti ac occæcati concivibus
ac patriotis suis hanc malorum accertunt ilia-
dem. O si constanter Dei donis benè usus fuif-
set Salamon, iisque adhuc benè uterentur Prin-
cipes & homines opulenti. Quanta impedita
fuissent, & usque modo impedirentur mala
temporalia & æterna. Nihil est in flavâ albâ-
que terra auro & argento boni nisi bonus ejus
usus.

*Sapientiæ non adequabitur aurum, nec lapidi
Sardonicho pretiosissimo, vel Saphyro. Job. 28.
Suadeo tibi emere aurum ignitum. Apoc. 3. Ca-
ritatem Dei ardentem. Hec est pars impii apud
Deum. Si comportaverit quasi terram argentum,
adificavit sicut tinea domum suam. Job. 27. Si-
cut enim tinea vel vermis ædificat domum suam
involvens se in folia arborum ad se non perti-
nentium, eaque contrahens, & in iis se evisce-
rans, sibi in iis domicilium facit; sed vix con-
fecto domicilio decerpitur, abjicitur, & avulso
serico vermis jam in tineam commutatus pro-
culcatur, & conteritur. Simili successu se ex-
enterat impius assiduis curis & laboribus etiam
aliena corradens. Scientes, quod non corrupti-
bilibus auro vel argento redempti estis, sed pretioso
sanguine quasi agni immaculati Christi. 1. Petr. 1.*

*Tubalcain [filius Lamech] fuit malleator &
faber in cuncta opera aris & ferri. Gen. 4. Et
cum Jabel ibidem nominetur Pater habitantium*

420 *Pars secunda de elevatione
in tentoriis, & Jubal pater canentium cythara &
organo, omnes ex stirpe Cain. Econtra ibi-
dem & Gen. 5. Enos & Henoch ex stirpe Sethi
dicuntur docuisse, & neglectum denuò intro-
duxisse cultum Dei, religionem ejusque cari-
monias. Hinc à Caini stirpe sive filiis hominum
videntur profluxisse illiberales, à Sethi stirpe,
sive filiis Dei ingenuæ artes. Sed & hæc omnia
demum pessumdata fuere, Quando *Filii Dei*
sive ex Setho progeniti *videntes filias hominum,*
sive ex Caino descendentium esse *pulchras* at-
tentissimo iis amore copulati fuere, & ex iis
nati sunt gigantes homines famosi, & omnis
caro ita corripit viam suam, ut diluvio totum
humanum genus Deus extinxerit præter fami-
liam Noemi. Ab ejus filiis Sem & Japhet eo-
rumque posteris denuò accepimus cultum Dei
artesque ingenuas. Chami posteri licet à Deo
maledicti fuere denuò potentes in auro, ut patet
in Nemrod ejusque posteris Babylonicis Mo-
narchis. Unde certum est, non esse benedicti-
onem propriè filiorum Dei abundare auro &
gloriâ mundi hujus.*

*Vir spurius nomine Goliath, altitudinis sex cu-
bitorum & palmi, cassis area super caput ejus, &
loricâ squamatâ (thorace ex æneis laminis squam-
matim contextis) induebatur. Pondus lorice
ejus quinque milia siclorum aris erat [id est li-
brarum ducentarum & octo] & ocreas habebat
in cruribus. Et clypeus arcum regabat humeros ejus.
Hastile autem haste ejus erat quasi liciatorium te-
xentium (æquabat crassitie jugum, circa quod*
tex-

textores telam circumvolvunt) *Ipsum autem ferrum hasta ejus sexcentos siclos habebat ferri.* 1. Reg. 17. Sive erat mucrone viginti quinque libratum præferratum. Hæc omnia tam energeticè in S. Script. describuntur, ut eò majorem fiduciam concipias erga Deum. Nam sicut Pastorculus David uno ex fundo jacto lapide prostravit in fronte percussum Philisthæum, & proprio ejus gladio caput monstro suis merè viribus confidenti præcidit progrediens contra eum in prælium in nomine Dei Israel. Sic tu & Diabolum, & mundum, & infernum totum, quorum Goliath figurâ erat, vincēs in & per Deum, fretus ejus gratiâ & tibi diffidens.

Statua, *cujus caput ex auro optimo, pectus & brachia de argento, venter & femora ex ære, tibia ferrea, pedum quadam pars ferrea, quadam fictilis.* Dan. 2. Quatuor, ut scitur Monarchias designabat Assyricam, Persicam, Græcam, Romanam. Ad cujus ultimæ fictiles pedes jam dudum devenimus. Adeoque sicut lutum ac ferrum hic Daniel dicit non cohærere, sic nec cohærent Principes, licet ex cognato humano semine seu sanguine progeniti, quod prò dolor maximè verificatur usque modo in Principibus Catholicis. Adhuc unum restat, ut verificetur. Scilicet *abscissus lapis de monte. Percussit statuam in pedibus ejus ferreis & fictilibus, & comminuit eos, ita ut contrita sint pariter ferrum, testa, æs, argentum & aurum, & redacta quasi in favillam.* Dan. 2. Lapis iste Christus est Rex æterni regni. Sed de die, quando id

inchoabitur, & Christus iudicabit humanum genus, nemo scit, neque Angeli in caelo, & hinc homines se frustra calculis & cabalis suis vexant. Per hoc, quod dicatur 1. Joan. 2. v. 18. *Novissima jam mundi hora est.* Intellige novissimum tempus. Quod, licet ætas novissima sit, quam nulla alia ætas extra legem gratiæ subsequetur, tamen instar præcedentium ætatum magnam admittit latitudinem. Et licet ibidem dicat Apostolus: *Jam Antichristi multi sunt.* Hoc est Seductores, Impostores, Antidici ac hostes Christi, & Prodromi magni Antichristi. Inter prodromos tamen & prænuntios & Regis adventum, quem prænuntiant, sæpe magnum est intervallum, ut patuit in penultima & antepenultima mundi ætate inter Prophetas & Christum. Hoc primævi fideles uti & plures SS, PP. Lactantius, Cyprianus, Hieronymus, Gregorius, &c. non satis advertisse videntur, qui suis jam temporibus finem mundi instare putabant. Nos post tot sæcula viventes experientiâ optimâ rerum Magistra contrarium didicimus. Magis recepta sive opinio sive conjectura est statutum mundum per duo annorum millia in lege gratiæ, sicut totidem stetit in lege naturæ & in lege scripta. Si multiplicitas Regum in S. Rom. imperio prognosticon non sit vergentis ad finem mundi, saltem multum nocet vicinis debitoribus Principibus. Quod Potentiores sibi imponant diademata, & pro tuenda dignitate regia quærant arrondissement, sive extensionem limitum.

*Cum fecisset quasi flagellum de funiculis, omnes eiecit de templo, nummulariorum effudit as, & mensas subvertit. Joan. 2. Eò quòd domus orationis non negotiationis esset. Pro templo hic ponitur extremum templi atrium, in quo Sacerdotes mercaturam hostiarum in Altari immolandum introduxerant accepto pretio pro consecratione loci ad quæstum tam opportuni. Et quia ibi Mercatores sub umbra templi quasi in tuta spelunca latitantes eam iore venditione, fraude, furto & usuris pauperes expilabant. Hinc locum illum Christus vocavit *Speluncam latronum*. Jam si in atrio templi istius non debebat permitti negotiatio de rebus in templo offerendis, quomodo in Ecclesia Christi licebit negotiatio de beneficiis myrris, &c.*

Si linguis hominum loquar & Angelorum, caritatem autem non habeam, factus sum velut as sonans, aut cymbalum tinniens. 1. Cor. 13. Hic & in innumeris aliis locis S. Scriptura verus & nova præter fidem requirit caritatem & bona opera. Simile est regnum calorum thesauro abscondito in agro: quem, qui invenit homo, abscondit, & præ gaudio illius vadit & vendit universa, que habet, & emit agrum illum. Iterum simile est regnum calorum homini negotiatori quarenti bonas margaritas. Inventâ autem unâ pretiosâ margarita abiit, & vendidit omnia, que habuit, & emit eam. Matth. 13. Applica ad quærentem calum, Dei gratiam, viam securam ad salutem æternam, & ideo omnia, quæ mundi sunt, deserentem.

Est

Est aurum, & multitudo gemmarum, & vultus pretiosum labia scientia. Prov. 15. Aurum suum & argentum etiam benè impendit Anno Christi 872. Basilius Imperator, dum ejus profusione copiosâ Russorum genti in fœdus pertractâ Christiana suasit suscipere Sacra, & Archi-Episcopum à Constantinopolitano Patriarcha Ignatio ordinatum suscipere. Sed dolendum, quòd Russi sicut olim veram fidem, ita ex post Schisma & hæresin à Græcis hæreditarint. Porrò memorari meretur ex Tom. 3. Doct. & Displ. Ecclesie l. 40. pag. 853. P. Mesnil, quomodo submissus Episcopus gentem illam converterit, Hic cum inter cætera, facta à Christo miracula, Barbaris exponeret, nunquam, inquit, doctrinam tuam amplectemur, nisi his similia feceris, Tum is, p̄tite, p̄tite, quod vultis. At illi dixerunt: Libet, qui de Christo docet, est in ignem conjiciendus, qui, si inviolatus manserit, argumento nobis erit, verum esse Deum, qui à te prædicatur. Ascendit Episcopus, rogi incenditur, & cum oculis ac manibus in cælum levatis dixisset Antistes, clarifica nomen tuum Christe Deus, sacrum Evangelium in rogi imponit, quod diu in flamma relictum mansit illæsum. Eo miraculo Barbari obstupesci prædicationi crediderunt, & sacro Baptismatis fonte abluti sunt.

Colles.

*P*inguescunt speciosa deserti (olim sterilis)
 & exultatione colles ascingentur. Ps. 25. sive
 omnium

omnium fructuum proventu exhilarabunt. Desertum prius sterile & ex post fecundum est natio barbara peccator conversi. *Benedictiones Patris tui confortata sunt benedictionibus patrum ejus, donec veniret desiderium collium aeternorum.* Gen. 49. Sic benedictio Patris super filios multum apud Deum valet ob merita majorum. Teste Ambr. aliqui ex Josephi, qui hanc benedictionem accepit, posteris cum tribu Juda redierunt ex captivitate Babylonica, & à Deo usque ad adventum Christi fuere benedicti. Per colles æternos designatur cælum empyreum, in quo Christus cum Electis regnabit. *Incipient dicere montibus, cadite super nos, & collibus operite nos.* Luc. 23. *Incurvati sunt colles mundi [potentes, adversarii viribus suis confidentes] Ab itineribus aeternitatis ejus traduxit eos.* Hab. 3. Scilicet Deus perpetuis deambulationibus quasi ambulans cum populo Israel pro eo pugnavit.

Montes.

Mons coagulatus, mons pinguis. Ps. 67 Mons Selmon scilicet, *Gracè* significat montem caseo abundantem. *Latinè* montem instar casei coagulati firmiter solidatum. In eodem Ps. vocatur *Mons Dei*, hoc est, altissimus. Qui prope illum habitant, dicuntur *nive dealbati*. Quia mons hic perpetuis nitet pruinis in vertice, & in ima sui parte adeo fertilis ac pinguis est, ut causam præbeat magnæ hilaritatis & lætitiæ,

titiæ, quam color montis albus & candidus
 quoque designat. Nam non est conveniens lu-
 cibus ille color. *Quid suspicamini montes con-*
gulos? hoc est, quid alios montes tanquam
 fertiles & pingues suspicitis? cùm nullus monti
Solmon æquiparari possit. Et præterea sit mons,
 in quo beneplacitum est Deo habitare in eo, etenim
Dominus habitabit in finem. Ibid. v. 24. Talis
 respectu mundi & omnium ejus desiderabilium
 est status religiosus, anima hominis perfecti,
 sedes Beatorum. *Traduxit eos in montem san-*
ctificationis sue, montem quem acquisivit dextera
ejus. Ps. 77. In sensu literali est mons Sion in
 Jerusalem. *Tropol.* mons perfectionis. *Anag.*
 Cælum. *In monte saluum te fac.* Gen. 19. In
 religioso statu, ut sis liber à Sodomæ & Go-
 morrhæ, sive malo mundi igne. *Requievit ar-*
ca super montes America. Gen. 8. Unde inter
 altiores mundi computantur. *Jactatus mundi*
curis, tuisque queis nimium indulisti passio-
nibus, non quiesces, nisi ascendas cum Chri-
sto ejusque Discipulis ac sequacibus in sensu
moralis in montem illum, è quo ipse docuit octo
beatitudines Matth. 5. & harum coneris fieri
particeps. *Montes excelsi cervis, petra refugium*
berinaceis. Ps. 103. Perfectioni ac virtuti stu-
 dentes magis magisque se à terrenis separant, &
 ad alta procul à mundi tumultibus enituntur.
Offer holocaustum super unum montium, quem
monstravero tibi. Gen. 27. Isaac unigenitus
 Abrahami immolandus genuina erat figura
 Christi. Sed quanta Dei bonitas erga homines!

Abrahæ bonâ voluntate contentus erat Deus, & loco Ifaci immolatione arietis. Filius autem Dei in monte eodem Morian five Calvariæ ipse immolari debuit. Est etiam celebris in Script. Mons Sinai, in quo Deus dedit præcepta Israelitis Exod. 20. & prius apparuerat Moyfi Exod. 3. videnti, quod rubus [in cuius medio loquebatur Deus] arderet, & non combureretur. Allegoricè ignis in rubo est verbum Dei in humana carne, vel Virginis utero illasâ virginitate. Moraliter flammæ persecutionum vel tentationum etiam internæ concupiscentiæ non lædunt justos, sed elatiores reddunt. Porrò à rubis in hoc monte frequentibus vocatus is est Mons *Sinai*, quod hebraicè *rubum significat*. Vocatur idem Mons *Horeb*, id est *Siccitas*. Ad quem per iter 40. dierum & noctium in fortitudine subcinericii panis ab Angelo ei dati pervenit Elias 3. Reg. 19. Applicata ad animam in fortitudine cibi Eucharistici pervenientem ad cælum. Montem hunc celebrem fecit Deus, nil tamen singulare de ipsius fertilitate aut excellentia memoratur. Sed tantùm, quod rubis plenus, & siccus fit. Nempè in desertis & maeris locis, five etiam apud homines secundùm exteriorem speciem viles, humiles se familiaritùs insinuat Deus; quam in locis pinguibus, & apud opulentos, pomposos, &c. superbi etiam repræsentantur per *Montes Gelboæ*. In quos *nec ros* (cælestis gratiæ) *nec pluvia* (consolationis internæ) *descendit*. 2. Reg. 1. *Omnis mons & collis humiliabitur*. Luc. 3. *Superbus*. Sic in imum

tarta-

tartarum detrusus Lucifer, qui Il. 14. dicebat: *Sedebo in monte testamenti, similis ero Altissimo. Quicumque dixerit huic monti, tollere & mittere in mare, & non hesitaverit in corde suo, fiet ei.* Luc. 11. Sic etiam passiones tuas, aliarumque difficultatum montes, qui in via perfectionis tibi videntur esse insuperabiles, fide, fiducia in Deum ejusque gratiâ, & cooperatione cum eadem fretus, adhibito maximè examinis particularis subsidio, item prævisione, quando hæc illa passio, & in quibus circumstantiis se motura sit; simulque proposito pro tali tempore jam ab ante factò, adhibitoque saltem conatu tali pugnâ actu instante, qui in tua est potestate, ejusmodi inquam montes, qui tibi tetrico ac pusillanimitate videntur insuperabiles, superabis, & planius per repetitas tui ipsius victorias iter in via perfectionis conficies. Alii sunt montes in ordine ad æternam salutem penè insuperabiles, quos offendunt, qui & peccata peccatis accumulunt, & pœnitentiam de die in diem sæpè usque ad mortem differunt. His inculco illud Jerem. 13. *Date Domino Deo vestro gloriam (convertendo vos ad eum, dum tempus est) antequam contenebrescat [tempore mortis] & antequam offendant pedes vestri ad montes caliginosos.* Difficultates circa restitutionem famæ, alieni boni depositionem odii, vel inveteratæ libidinis.

Piscina, Aqua, turbida, foetens.

OCuli tui sicut piscine in Hesebon. Cant. 7. *Sicut enim illæ pellucidæ quasi chrystallus*
repræ

repræsentabant ad vivum vultus & nævos in-
nientium, simulque serviebant ad potum & lo-
tionem, item agrorum rigationem. Sic Ecclesia
Sponsa Christi nullos patitur latere nævos, ab-
luit Sacramentis suorum sordes, potat eos hac
aqua viva, & lacrymis compunctionis, com-
passionis eos velut spiritali undâ rigat. *Quid
tibi vis in via Egypti? ut bibas aquam turbidam.*
Jer. 2. Applica religioso aspiranti ad aquam tur-
bidam, stagnantem, fœtentem mundi,

Deserta, Solitudines, Sylva.

*I*n terra deserta, & in via, & in aquosa, sic in
Sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam
& gloriam tuam Pl. 62. Per hoc David vult di-
cere, quod itâ in deserto contemplatus sit, &
agnoverit potentiam ac gloriam Dei, quam,
quando Jerosolymis erat ante arcam, aut se si-
stebat in sanctuario coram Domino. Idem mil-
leni Anachoretæ contestari possunt. *Latabitur
deserta & in via, & exultabit solitudo, & florebit
quasi liliium. Germinans germinabit, & exulta-
bit latabunda & laudans.* [Ecclesia gentium, cho-
rus Anachoretarum, anima peccatrix conversa]
Gloria Libani data est ei decor Carmeli & Saron.
Il. 35. Dum peccator conversus magnam adi-
piscitur perfectionem. *Conversus sum in erum-
na mea (dolore ob cædem Uriæ) dum configi-
tur spina.* Pl. 31. Sicut enim conculcans in sylva
spinam sæpè læderis ab ea, itâ dum conscien-
tiam lædis, ejus stimulo configeris, & hoc
ad

430 Pars secunda de elevatione
ad conversionem disponit. Erraverunt in soli-
tudine, in inaquoso. Viam civitatis habitaculi non
invenerunt, esurientes & sitientes. Anima eorum
in ipsis defecit. Pl. 106. Ità vagabantur fugati
ab hostibus Judæi non inventientes civitatem,
quam securè possent inhabitare. Symbolum
sunt Christiani, Religiosi aberrantis in via vir-
tutis ac perfectionis; & in creaturis, quibus
inhiat, non inventientis solidum solatium,
quietem, saturitatem. Quoties exacerbaverunt
eum in deserto? concitaverunt eum in inaquoso?
Pl. 77. Israelitæ in itinere ad terram promissio-
nis. Peccatores à gratia sanctificante deserti, &
continuantes peccata.

*Mea sunt omnes fera sylvarum, jumenta in mon-
tibus, & boves. Pl. 49. Omnia animalia sylve-
stria & domestica; quæ Deus dat, etiam pro
recreatione hominis. Sicut ignis, qui comburit
sylvam, & sicut flamma comburens montes. Pl.
82. A ventis inflatus ignis vehemens integram
absumit sylvam, & sicut flamma comburit scæ-
num in montibus, ità Deus irritatus persequi-
tur, & absumit peccatores.*

*Causà vestri (ob vestra peccata) Jerusalem
quasi acervus lapidum erit, & mons templi in ex-
celsa sylvarum. Mich. 3. O quot in terra sancta
ob peccata Christianorum templa, domus, urbes
magnificæ modò in sylvas ac nemora conversa
sunt juxta illud Pl. 68. Fiat habitatio eorum de-
serta, & in tabernaculis eorum non sit, qui inha-
bitet. Lingua modicum quidem membrum est, &
magna exaltat. Ecce quantus ignis quam magnam
sylvam*

gloriam incendit. Jac. 3. Per 10 magna exaltat, intellige, suscitatur, efficit. Nam quot verbis tot ictibus animos audientium ferit, & integra subinde regna inter se committit, agitque quod vult. Verè mors & vita in manibus lingua. Prov. 18.

Valles, Abyssus, Putei, Lacus, Cisterna.

Induti sunt arietes ovium [vellere optimam lanam] & valles abundabunt frumento. Clamabunt, etenim Hymnum dicent. Ps. 64. Jubilabunt ob earum ubertatem homines, & laudabunt Deum. Per valles uberes etiam designantur humiles, in quos defluit frugifer cælestis imber. *Ad te O Virgo Beata suspiramus gementes & fletus in hac lacrymarum valle. Quantas ostendisti mihi tribulationes multas & malas (experisti me fecisti) conversus placatus vivificasti me, de abyssis terra extremis malis iterum reduxisti me. Ps. 70. Abyssus operuerunt eos, descenderunt in profundum quasi lapis. Exod. 15. Egyptii in mari rubro submersi. Dedit abyssus vocem suam, altitudo manus suas levavit. Habac. 3. Intelligitur de aquis maris rubri, & Jordanis cum sonitu ascendentibus. Abyssus abyssum invocat. Ps. 41. in sensu literalis. Una calamitas succedit alteri, sicut fluctus fluctum premit. In sensu morali intelligitur de peccatore, de homine abisso nihilitatis invocante Deum infinitæ Majestatis. *Judicia tua abyssus multa. Ps. 35. Miserunt eum (Joseph) in cisternam veterem. Gen. 38. Sic premitur, non opprimitur inno-**

innocentia. Idem docet *missus in lacum leonum* Daniel Dan. 6. *Foderunt sibi cisternas, quæ continere non valent aquas.* Jer. 2. dicitur de Judæis frustra ab Ægyptiis opera sperantibus, & applicatur Christianis, Religiosis Deo derelicto mundana quærentibus solatia. Cùm à fortibus per media hostium castra allata esset Davidi siti-enti aqua *ex cisterna, quæ est in Bethlehem.* 2. Reg. 23. Is insignis sui victor libavit eam Domino. *Posuerunt me in lacu inferiori* [sepulchro] *in tenebrosis, & in umbra mortis.* Pl. 87. Ob mala inflicta mihi visus sum jam ibi esse. *Non absorbeat me profundum, neque urgeat super me puteus os suum.* Pl. 68. Afflictio me non ità obruat, ut inde non possim emergere. Sicut ille, qui in puteum cecidit, eoque obstructo evadendi spem non habet. Verè infernus urget super damnatos os suum, quia inde in æternum eluctari non possunt. *Eduxisti ab inferno animam meam, salvasti me à descendantibus in lacum.* Pl. 29. Hoc de morte & sepulchro intelligitur. A quibus Propheta se liberatum esse dicit, & vitam adhuc ei à Deo prolongatam. Intelligitur aliàs in Scriptura per infernum locus ipse damnatorum, & per *lacum* purgatorium, vel limbus Patrum. Et hoc ansam præbet denuò agendi de aliquibus controversiis cum Hæreticis.

